

Sygn. akt **III AUa 1644/22**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2024 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) **S.A. (...) Zakład w Z.** (wcześniej: (...) sp. z o.o. (...) Zakład w Z., dawniej (...) sp. z o.o. Oddział (...) z siedzibą w Z.)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

przy udziale : T. P., Z. P., J. P., L. P. (1), M. R., A. S. (1), R. S., P. S., J. S., G. S., A. S. (2), P. R.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji (...) **S.A. (...) Zakład w Z.**

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 27 października 2022 r. sygn. akt IV U 2572/16

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II i zasądza od (...) S.A. (...) Zakład w Z. (wcześniej: (...) sp. z o.o. (...) Zakład w Z.) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 10.890 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do zapłaty do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- w pozostałym zakresie apelację oddala,
- zasądza od (...) S.A. (...) Zakład w Z. (dawniej: (...) sp. z o.o. (...) Zakład w Z.) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 8 340 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

	Marta Sawińska	

UZASADNIENIE

1)Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdził, że

przychód T. P. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) sp. z o.o. Oddział (...) z siedzibą w Z. w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł 294,00 zł w marcu 2015 r.

W uzasadnieniu organ rentowy wywiódł, że wyjazdy, za które ubezpieczony otrzymywał wskazane w sentencji świadczenia, nie były podróżami służbowymi, dlatego świadczenia te nie korzystają ze zwolnienia zawartego w art. 21 ust. 1 pkt 16 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wynika to przede wszystkim z tego, że nie jest podróżą służbową wykonywanie pracy (zadań) w różnych miejscach, gdy przedmiotem zobowiązania pracownika jest stałe wykonywanie pracy (zadań) w tych miejscach (a obowiązek świadczenia pracy w tych miejscach wynika z harmonogramu pracy). Celem wyjazdów było wykonywanie uzgodnionej przez strony pracy, a nie wykonanie konkretnego zadania. Ponadto odbywane podróże nie miały charakteru incydentalnego – odbywały się w sposób powtarzalny.

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek (...) sp. z o.o. Oddział (...) z siedzibą w Z. wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

2) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód Z. P. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do września 2012 r., 16,10 zł w listopadzie 2012 r., po 225,40 zł w każdym z miesięcy od grudnia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 002,30 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

3) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód J. P. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od października 2012 r. do marca 2013 r., po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do maja 2014 r. i od

listopada 2014 r. do grudnia 2014 r., 21 zł w styczniu 2015 r., po 294,00 zł za miesiące luty i marzec 2015 r., razem: 6 665,40 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

4) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...), pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód L. P. (2) określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconych przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 437,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

5) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód P. R. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę” oraz „diet zagranicznych”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 437,00 zł. Przychód uzyskany z tytułu diet wyniósł 173,73 zł w kwietniu 2012 r., 134,16 zł w listopadzie 2013 r., 200,87 zł w grudniu 2013 r., 265,42 zł w styczniu 2014 r., 133,24 zł w marcu 2014 r., 267,74 zł w kwietniu 2014 r., 133,94 zł w maju 2014 r., 198,82 zł w czerwcu 2014 r., 199,34 zł w lipcu 2014 r., 401,99 zł we wrześniu 2014 r., 401,10 zł w październiku 2014 r., 203,00 zł w listopadzie 2014 r., 468,32 zł w grudniu 2014 r., 621,19 zł w styczniu 2015 r., 406,60 zł w lutym 2015 r., 200,56 zł w marcu 2015 r., razem: 4 410,02 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi

rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

6) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód M. R. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 437,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

7) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...), pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód A. S. (1) określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od lipca 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do lutego 2014 r., 42 zł w marcu 2014 r., po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2014 r. do marca 2015 r., razem 8 829,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

8) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód A. S. (2) określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 437,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

9) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...), pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód G. S. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 437,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

10) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód R. S. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 437,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

11) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód P. S. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza

miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne. Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r. i po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do marca 2015 r., razem: 10 437,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

12) Decyzją z 12 lutego 2016 r., znak: (...) pozwany organ rentowy stwierdził, że przychód J. S. określony w części rozstrzygającej decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u odwołującego się płatnika składek w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne.

Przychód uzyskany w postaci wypłaconej przez pracodawcę zryczałtowanej należności wyniósł po 225,40 zł w każdym z miesięcy od stycznia 2012 r. do marca 2013 r., po 294,00 zł w każdym z miesięcy od kwietnia 2013 r. do września 2014 r., 21,00 zł w listopadzie 2014 r., 42 zł w grudniu 2014 r., po 294,00 zł w każdym z miesięcy od stycznia do marca 2015 r., razem: 9 618,00 zł.

Organ rentowy wskazał taką samą podstawę prawną i motywy decyzji, jak w przypadku decyzji dotyczącej T. P..

W odwołaniu od tej decyzji płatnik składek wniósł o jej zmianę w całości i orzeczenie, że wskazany w niej przychód zainteresowanego z tytułu zatrudnienia u płatnika składek na podstawie umowy o pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. Ponadto płatnik wniósł o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego się kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Odwołujący się podniósł takie same zarzuty i argumentację, jak w odwołaniu od decyzji dotyczącej T. P..

Na podstawie art. 219 k.p.c. sprawy z obu odwołań połączono celem ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska, przedstawiając dodatkową argumentację. Ponadto odwołujący płatnik składek poinformował, iż spółka obecnie działa pod firmą (...) sp. z o.o. (...) Zakład z siedzibą w Z..

Wyrokiem z dnia 27 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w sprawie IV U 2572/16 oddalił odwołania i zasądził od odwołującego (...) sp. z o.o. (...) Zakład z siedzibą w Z. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 14520 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na mocy art. 387 § 2¹ pkt 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny odstąpił od szczegółowego przedstawienia podstawy faktycznej wyroku, albowiem Sąd II instancji nie zmienił ani nie uzupełnił ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji i przyjął je w całości za własne.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniosła odwołująca (...) S.A. (...) Zakład w Z. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a. art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji przyjęcie, iż wypłacone Zainteresowanym świadczenia: zryczałtowane należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy określone w umowie o pracę oraz diety zagraniczne stanowiły przychód Zainteresowanych, od którego Odwołująca winna była odprowadzić stosowne składki na poczet ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, podczas gdy stan faktyczny przedmiotowej sprawy jednoznacznie przesądza, iż powyższe świadczenia nie stanowiły przychodu Zainteresowanych,

b. § 30 ust. 1 i 2 (odpowiednio § 31 ust. 1 i 2 Układu późniejszego - z 21 maja 2012 r.) Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Sp. z o.o. z dnia 5 listopada 2011 r. w zw. z ust. 1 i 6 załącznika nr 14 do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) Sp. z o.o. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji przyjęcie, iż świadczenia wypłacone Zainteresowanym: zryczałtowane należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę (otrzymywali je wszyscy Zainteresowani), czy też diety zagraniczne (w przypadku Zainteresowanego pana P. R.) nie przejawiały charakteru kompensacyjnego Zainteresowanym zwiększonych kosztów wyżywienia, do których ponoszenia byli zmuszeni przez wzgląd na charakterystykę wykonywanej pracy,

c. § 30 ust. 1 i 2 (odpowiednio § 31 ust. 1 i 2 Układu późniejszego - z 21 maja 2012 r.) Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) Sp. z o.o. z dnia 5 listopada 2011 r. w związku z § 1 i 4 ust. 1 pkt 1 Regulaminu premii stałej z dnia 1 listopada 2012 r. poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że premia stała przejawiała kompensacyjny charakter, podczas gdy od tejże premii regulaminowej Odwołująca odprowadzała wszelkie należności publiczno-prawne, w tym składki na poczet ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego,

d. art. 77⁵ § 1 Kodeksu pracy, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż cechą podróży służbowych jest ich incydentalność i sporadyczność, które to elementy nie wynikają z wykładni językowej przedmiotowej normy,

e. § 2 ust. 1 pkt 15 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy wypłacane Zainteresowanym świadczenia: zryczałtowane należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy określone w umowie o pracę oraz diety zagraniczne rekompensowały Zainteresowanym zwiększone koszty wyżywienia wynikające z charakteru wykonywanej pracy;

2. rozstrzygnięcie co do kosztów, tj. naruszenie przepisu art. 98 § 1 i 3 Kodeksu postępowania cywilnego w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 17 października 2016 r. poprzez jego zastosowanie i w konsekwencji ustalenie wysokości kosztów zastępstwa procesowego w oparciu o wartość przedmiotu sporu zamiast zastosowania przepisu § 9 ust. 2 w zw. z § 20 rozporządzenia powyżej wskazanego rozporządzenia i zasądzenie na rzecz Organu rentowego kwoty 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołań i orzeczenie, że wypłacone wszystkim Zainteresowanym świadczenia, tj. zryczałtowane należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę tudzież diety zagraniczne wypłacane Zainteresowanemu panu P. R. nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne,

2) zasądzenie na rzecz Odwołującej od Organu rentowego kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ponadto, na podstawie art. 382 Kodeksu postępowania cywilnego i art. 205¹² §2 Kodeksu postępowania cywilnego w zw. z art. 391 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, wniósł o dopuszczenie dowodów z dokumentów - protokołów zeznań Zainteresowanych: pana K. K. (stenogram z rozprawy), pana R. H., pani B. K., pana Z. G., pana J. K., pana M. G. złożonych w sprawie pod sygn. akt IV U 1556/19, w drodze pomocy sądowej przed Sądem Rejonowym w Żaganiu oraz Sądem Rejonowym w Żarach, w dniach 21 - 22 września 2022 r. i przed Sądem Rejonowym w Słubicach w dniu 28 września 2022 r. na wykazanie następujących faktów;

- iż zryczałtowane należności z tytułu wyjazdów służbowych nie powodowały wzbogacenia Zainteresowanych,
- iż zryczałtowane należności z tytułu wyjazdów służbowych wydatkowane były na pożywienie i napoje w trakcie podróży,
- iż w pociągach (...) brak jest możliwości przygotowania tudzież odgrzania posiłku, zaś warunki tam panujące powodują, że jedzenie się szybko psuje,
- iż zaopatrywanie się przez Zainteresowanych w pożywienie i napoje w sklepach zlokalizowanych na stacjach przejazdu pociągu generuje wyższe koszty, niżli przyrządzanie posiłków w domu lub zakup posiłków w dyskontach.

W odpowiedzi na apelację odwołującego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od odwołującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja (...) S.A. (...) Zakład w Z. okazała się zasadna jedynie w części dotyczącej zaskarżenia pkt II wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, lecz nie co do zasady ponoszenia kosztów procesu jedynie co do wysokości zasądzonej przez Sąd I instancji kwoty, w pozostałym zakresie (co do merytorycznego rozstrzygnięcia dot. odwołania) apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu (tj. co do pkt I wyroku).

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób staranny, nieuchybiający zasadzie swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. Zgromadzone w niniejszej sprawie dowody Sąd I instancji ocenił wszechstronnie, tj. wiarygodność i moc poszczególnych dowodów oceniona została w odniesieniu do całokształtu pozostałych dowodów. Sąd I instancji dokonał ustalenia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie i Sąd Apelacyjny podstawę faktyczną wyroku w pełni podziela. Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenia i ocenę prawną Sądu Okręgowego.

Na wstępie zaznaczyć należy, że istota sporu w analizowanej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy prawidłowo organ rentowy stwierdził, że przychód T. P., Z. P., J. P., L. P. (2), P. R., M. R., A. S. (1), A. S. (2), G. S., R. S., P. S. oraz J. S. określony w części rozstrzygającej zaskarżonych decyzji, uzyskany z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) S.A. (...) Zakład w Z. w postaci wypłaconej przez pracodawcę „zryczałtowanej należności z tytułu wyjazdów służbowych poza miejsce wykonywania pracy, określone w umowie o pracę”, stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) oraz ubezpieczenie zdrowotne.

W ocenie Sądu Odwoławczego, wbrew zarzutom podniesionym w apelacji orzeczenie Sądu I instancji jest prawidłowe. Wyrokując w sprawie Sąd Okręgowy nie naruszył przepisów prawa materialnego, które miałyby wpływ na powyższe rozstrzygnięcie.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2015, poz. 121) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1 (pracowników) stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Z kolei z treści art. 4 pkt 9 cyt. ustawy wynika, iż przychodem są przychody w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu m.in. zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

W art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych ustawodawca określił, co należy rozumieć pod pojęciem przychodu ze stosunku pracy, tj.: za przychód uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Na podstawie art. 21 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w dniu 18 grudnia 1998 r. wydane zostało rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

W § 1 tego rozporządzenia powtórzono, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, czyli bez wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków.

Z kolei w § 2 tego rozporządzenia wskazano, które przychody nie stanowią podstawy wymiaru składek. W ten sposób zgodnie z § 2 pkt 15 podstawy wymiaru składek nie stanowią m.in.: diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika - do wysokości określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju, a zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 16 - część wynagrodzenia pracowników zatrudnionych za granicą u polskich pracodawców w wysokości równoważności diety przysługującej z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju, za każdy dzień pobytu, określonej w przepisach w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, z tym zastrzeżeniem, że tak ustalony miesięczny przychód tych osób stanowiący podstawę wymiaru składek nie może być niższy od kwoty przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W myśl art. 77⁵ § 1 k.p., pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu Apelacyjnego należało w przedmiotowej sprawie ocenić, czy w przypadku wyjazdów zainteresowanych mamy do czynienia z podróżą służbową zdefiniowaną w powyżej cytowanym art. 77⁵ § 1 k.p., gdyż odliczenie z podstawy wymiaru składek według § 2 ust. 1 pkt 15 cyt. rozporządzenia przychodu uzyskiwanego przez pracownika z tytułu podróży służbowych, jest możliwe tylko wtedy, gdy delegowanie pracownika ma cechy podróży służbowej, tzn. zjawiska wśród obowiązków pracownika okazjonalnego, w ramach pracowniczych powinności niezwykłego i nietypowego, stanowiącego pewien wyłom w zwykłym świadczeniu pracy.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że Sąd Okręgowy zasadnie uznał, że analizując przepis art. 77⁵ § 1 k.p. najważniejszy akcent kładzie się na wykazanie, że dana podróż służbowa miała incydentalny, tymczasowy i krótkotrwały charakter. Bada się czy pracownik, w ramach podróży służbowej, ma polecone do wykonania zadanie, które to w kompleksie jego obowiązków stanowi zjawisko nietypowe, okazjonalne, czy też wykonuje swoją pracę przez dłuższy czas w innym miejscu (nawet za granicą) wskazanym przez pracodawcę, niż zapisane w umowie o pracę lub innym dokumencie (vide wyroki Sądu Najwyższego: z 22 lutego 2008 r. I PK 208/07, z 3 grudnia 2009 r. II PK 138/09, z 4 marca 2009 r., II PK 210/08). Pracę w ramach delegacji (podróży służbowej) wyróżnia, bowiem sporadyczność i przemijający czas trwania wysłania oraz wykonywanie konkretnie określonego zadania. W wyroku z dnia 8 listopada 2012 r., II UK 87/12 Sąd Najwyższy stwierdził, że o podróży służbowej można mówić jedynie w wypadku delegowania

narzucanego pracownikowi, wobec czego zawarcie porozumienia, co do wykonywania określonej pracy w ramach delegowania prowadzi do okresowej zmiany ustalonego w umowie miejsca pracy. Wykonywaniem zadania służbowego w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p. nie jest zatem wykonywanie pracy określonego rodzaju, wynikającej z charakteru zatrudnienia, gdyż ta nigdy nie jest incydentalna. Nie jest zatem podróżą służbową wykonywanie pracy (zadań) w różnych miejscowościach, gdy przedmiotem zobowiązania pracownika jest stałe wykonywanie pracy (zadań) w tych miejscowościach (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lutego 2009 r., II PK 230/08).

Jednocześnie zwrócić uwagę należy, że w orzecznictwie jak i w doktrynie ugruntowana jest już zatem wykładnia powyższego przepisu, zgodnie, z którą wyjazdy służbowe poza siedzibę pracodawcy, aby mogły być traktowane, jako podróże służbowe powinny charakteryzować się między innymi incydentalnością w zakresie obowiązków pracowniczych. Kompleksowe omówienie tego problemu odnajdujemy w cytowanej przez Sąd I instancji (w uzasadnieniu) uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 19.07.2008 r. II PZP 11/08, gdzie stwierdzono, że kierowca transportu międzynarodowego odbywający podróże w ramach wykonywania umówionej pracy i na określonym w umowie obszarze, jako miejsce świadczenia pracy, nie jest w podróży służbowej w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p. Z uzasadnienia powołanej uchwały wynika, że pracownicy mobilni, których praca polega na stałym przemieszczaniu się, nie są w podróży służbowej a to z uwagi na to, iż wyjazdy te nie mają charakteru incydentalnego. Podróż służbowa natomiast jest zjawiskiem wyjątkowym, nietypowym, a więc nie może się mieścić w zakresie normalnych obowiązków pracowniczych.

W przedmiotowej sprawie co prawda mamy do czynienia oczywiście z innym stanem faktycznym niż w przywołanym uzasadnieniu ww. uchwały, albowiem zainteresowani nie są kierowcami w transporcie międzynarodowym lecz kierownikami pociągu, jednakże biorąc pod uwagę zakres obowiązków zainteresowanych, w ocenie Sądu Odwoławczego stwierdzić należy, że ww. orzeczenie na zasadzie analogi znajduje zastosowanie i w niniejszej sprawie. Sąd Apelacyjny podkreśla, że ustalony w sprawie zakres obowiązków zainteresowanych pozwala bowiem przyjąć, że należą oni do tzw. pracowników mobilnych, albowiem zakres obowiązków każdego z zainteresowanych uwzględnił to, że będzie on przemieszczał się z jednego miejsca na drugie w celu wykonania powierzonych mu zadań w ramach obowiązków pracowniczych.

Zatem dzieląc w całości powyższe poglądy, Sąd Odwoławczy doszedł do wniosku, że zasadnie Sąd Okręgowy uznał, iż wyjazdy ubezpieczonych T. P., Z. P., J. P., L. P. (2), P. R., M. R., A. S. (1), A. S. (2), G. S., R. S., P. S. oraz J. S. w spornych okresach nie miały charakteru podróży służbowej w rozumieniu art. 77⁵ § 1 k.p.

Zaznaczyć raz jeszcze należy, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w ocenie Sądu Apelacyjnego prowadzi do wniosku, że odbywanie podróży na terytorium Polski oraz na terytorium Niemiec poza miejsca pracy ściśle wskazane w pisemnych umowach ww. zainteresowanych należało do obowiązków immanentnie związanych z pracą wykonywaną przez te osoby na zajmowanych przez nich stanowiskach. Przy czym zwrócić uwagę należy, że podróże te stanowiły stały i normalny obowiązek, wynikający z zakresu czynności, celów i charakteru pracy zainteresowanych, tym samym nie sposób mówić o odbywaniu przez zainteresowanych podróży służbowych. Zainteresowani nie otrzymywali polecenia wyjazdu a ich obowiązki kształtowały się zgodnie z harmonogramem rozkładu jazdy pociągów. Ubezpieczeni byli zatrudnieni na stanowiskach kierownika pociągu i maszynisty pojazdu trakcyjnego. Ich normalny tok pracy polegał na tym, że stawiali się w tzw. gnieździe (miejscu oznaczonym w umowach o pracę jako miejsce pracy), przygotowywali się do pracy, następnie przygotowywali pociąg do drogi i ruszali w trasę. Ich praca polegała następnie na przemieszczaniu się pociągiem, aż do momentu zjazdu do gniazda i wykonania czynności przygotowawczych przy zdawaniu składu. Proporcje związane z podziałem obowiązków na te „na miejscu” i „w trasie” były takie, że przemieszczanie się stanowiło istotę obowiązków kierownika pociągu i zajmowało zdecydowaną większość czasu każdego dnia pracy. Mając na uwadze powyższe zaznaczyć należy, że praca ubezpieczonych ze swojej istoty polegała więc na stałym przemieszczaniu się po szlaku, a zatem nie można przyjąć, by ich obowiązki w tym zakresie były incydentalne ani, że miejscem pracy faktycznie było wyłącznie tzw. gniazdo.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że z braku uzgodnienia czy odpowiedniego dostosowania miejsca pracy określonego w umowie o pracę do rzeczywistego miejsca pracy, nie wynika, że pracownik jest w podróży służbowej, tylko dlatego iż wykonuje pracę w miejscu innym niż określone w umowie o pracę. Punktem ciężkości jest więc to, czy pracownik ma do wykonania polecone zadanie w podróży służbowej (art. 77⁵ § 1 k.p.), która w kompleksie jego obowiązków stanowi zjawisko nietypowe, okazjonalne, czy też wykonuje pracę przez dłuższy czas (niekrótko) w innym miejscu (nawet za granicą), niż zapisane w umowie o pracę lub innym dokumencie. (por. Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 czerwca 2020 r. II UK 336/19).

Zdaniem Sądu Odwoławczego zgodzić się należy, z Sądem I instancji, że skoro pracodawca wydawał zainteresowanym pożywienie w naturze, a później wypłacał w miejsce tego składnika wynagrodzenia, świadczenie pieniężne w postaci premii stałej, to sporny ryczałt miał charakter inny, niż kompensujący zwiększone wydatki żywieniowe. Z kolei odwołujący nie wykazał, aby pokrywał on inne koszty pracownika, czy jego nakłady finansowe ponoszone na rzecz pracodawcy. W takiej sytuacji w ocenie Sądu Apelacyjnego „zryczałtowane należności z tytułu podróży służbowych”, powodowały dodatkowy przyrost w majątku pracownika. Były to realne przysporzenia, wypłacane co miesiąc w gotówce i jako takie nie powinny podlegać wyłączeniu z oskładkowania na podstawie powołanych przepisów.

Reasumując, skoro bez wątplenia zainteresowani T. P., Z. P., J. P., L. P. (2), P. R., M. R., A. S. (1), A. S. (2), G. S., R. S., P. S. oraz J. S. nie odbywali podróży służbowej zgodnie z legalną definicją „podróży służbowej”, to w konsekwencji w ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji słusznie uznał, że przychód osiągnięty przez nich, szczegółowo określony w zaskarżonych decyzjach, stanowi podstawę wymiaru składek w myśl art. 18 ust. 1 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z § 1 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a zatem Sąd I instancji słusznie uznał decyzje organu rentowego za prawidłowe i odpowiadające prawu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację (...) S.A. (...) Zakład w Z. (pkt 2 wyroku).

Za bezzasadny należało uznać również zarzut naruszenia § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Sprawa o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jest sprawą o prawo majątkowe. Pogląd ten jest utrwalony w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym przyjmuje się, że wartością przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne równa jest różnica pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego i składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres - art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (por. postanowienia z 17.04.2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301; z 26.01.2011 r., II UK 190/10, z 7.04.2010 r., I UZ 8/10, z 24.05.2012 r., II UZ 16/12, oraz z 7.11.2013 r. II UZ 59/13). Poglądy te odnoszą się do sytuacji, gdy istotą sporu jest wysokość składek wymierzonych od ustalonej przez organ rentowy podstawy ich wymiaru. W takim przypadku wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między wysokością składek zapłaconych a wysokością składek naliczonych przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji. Natomiast w przypadku, gdy przedmiotem sporu nie jest wysokość zobowiązania składkowego, ale wysokość samej podstawy wymiaru - wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między zadeklarowaną przez płatnika składek podstawą wymiaru składek a podstawą wymiaru należną według organu rentowego (por. np. postanowienia SN z 26.06.2012 r., II UK 312/11, z 8.11.2013 r., II UZ 61/13). W sprawach, w których sporna jest wysokość podstawy wymiaru składek wynagrodzenie pełnomocnika osoby ubezpieczonej czy też organu rentowego za udział w postępowaniu przed sądem powszechnym, jest uzależnione od wartości przedmiotu sporu. Z tego względu przy obliczaniu kosztów zastępstwa procesowego fachowego pełnomocnika nie bierze się pod uwagę stawki określonej ryczałtowo na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, a stawkę przypisaną do określonego przedziału kwotowego, wskazanego w § 2 cyt. rozporządzenia, w którym mieści się różnica, o której mowa powyżej.

Orzeczenie o kosztach procesu podlegało zmianie. Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że Sąd Najwyższy w sprawie sygn. III UZ 22/23 rozpoznając zażalenie (...) sp. z o.o. (...) Zakładu w Z. (sygn. IV U 2518/16) wyjaśnił, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, przedmiot sporu wyznaczany jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, od której wniesiono odwołanie do sądu, a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2007 r., II UZ 30/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 54). Zaznaczył też, że w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, wartość przedmiotu zaskarżenia równa jest różnicy pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się a składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 lutego 2008 r., II UZ 49/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 162; z dnia 6 maja 2008 r., I PZ 6/08, OSNP 2009 nr 17-18, poz. 232; z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301; z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UZ 8/10, LEX nr 1620499; z dnia 26 stycznia 2011 r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z dnia 24 maja 2012 r., II UZ 16/12, LEX nr 1222163; z dnia 7 listopada 2013 r., II UZ 59/13, LEX nr 1391553; z dnia 14 lutego 2014 r., III UK 77/12, LEX nr 1619107 oraz z dnia 27 lutego 2014 r., II UZ 77/13, LEX nr 1441274). Pogląd ten odnosi się jednak do sytuacji, gdy podstawa wymiaru składek co prawda jest sporna, w odniesieniu do jakiegoś jej składnika (składników) lub jego wysokości, ale istotą sporu jest wysokość składek wymierzonych od ustalonej przez organ rentowy podstawy ich wymiaru.

Ponadto podkreślił, że w judykaturze Sądu Najwyższego ugruntował się pogląd, że w sprawach, w których przedmiotem sporu nie jest wysokość zobowiązania składkowego, ale wysokość samej podstawy wymiaru - wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między zadeklarowaną przez płatnika składek podstawą wymiaru składek a podstawą wymiaru określoną przez organ rentowy za sporny okres - art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 czerwca 2012 r., II UK 312/11, LEX nr 1235842; z dnia 8 listopada 2013 r., II UZ 61/13, LEX nr 1396417; z dnia 5 maja 2016 r., II UZ 3/16, LEX nr 2052527; z dnia 24 listopada 2016 r., I UZ 41/16, LEX nr 2191449; z dnia 19 kwietnia 2017 r., I UZ 63/16, LEX nr 2309618; z dnia 10 października 2017 r., II UZ 59/17, LEX nr 2397614; z dnia 20 sierpnia 2020 r., III UZ 1/20, LEX nr 3054007). Oznacza to, że w niniejszym przypadku, w którym spór nie dotyczył wysokości zobowiązania składkowego, lecz bezpośrednio wysokości podstawy wymiaru składek, od której będą naliczane także świadczenia z ubezpieczeń społecznych, wartość przedmiotu zaskarżenia wyraża się różnicą między podstawą wymiaru składek przyjętą przez ubezpieczoną oraz płatnika składek a podstawą wymiaru składek określoną w decyzji organu rentowego, albo za okres 12 miesięcy, albo za okres sporny, jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy - art. 22 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 marca 2023 r., III UZ 36/22, LEX nr 3567199 i wskazane tam orzecznictwo).

Mając na uwadze powyższe zatem do wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia należało uwzględnić albo okres za 12 miesięcy, albo za okres sporny, jeżeli jest krótszy niż 12 miesięcy.

Zgodnie z § 2 Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) **do 500 zł - 90 zł;**
- 2) powyżej 500 zł do 1500 zł - 270 zł;
- 3) **powyżej 1500 zł do 5000 zł - 900 zł;**
- 4) **powyżej 5000 zł do 10 000 zł - 1800 zł;**
- 5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł - 3600 zł;
- 6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł - 5400 zł;

7) powyżej 200 000 zł do 2 000 000 zł - 10 800 zł;

8) powyżej 2 000 000 zł do 5 000 000 zł - 15 000 zł;

9) powyżej 5 000 000 zł - 25 000 zł.

Wartość przedmiotu sporu w odniesieniu do zainteresowanego T. P. wynosi po zaokrągleniu 116 zł (tj. 115,25 zł), w odniesieniu do zainteresowanej Z. P. wynosi po zaokrągleniu 3919 zł (tj. 3918,19 zł), w odniesieniu do zainteresowanego J. P. wynosi po zaokrągleniu 2614 zł (tj. 2613,30 zł), w odniesieniu do zainteresowanego L. P. (2) wynosi po zaokrągleniu 4088 zł (tj. 4087,51 zł), w odniesieniu do zainteresowanego P. R. wynosi po zaokrągleniu 5817 zł (tj. 5816,43 zł), w odniesieniu do zainteresowanego M. R. wynosi po zaokrągleniu 4088 zł (tj. 4087,64 zł), w odniesieniu do zainteresowanego A. S. (1) wynosi po zaokrągleniu 3463 zł (tj. 3462,88 zł), w odniesieniu do zainteresowanego A. S. (2) wynosi po zaokrągleniu 4088 zł (tj. 4087,31 zł), w odniesieniu do zainteresowanego G. S. wynosi po zaokrągleniu 4088 zł (tj. 4087,39 zł), w odniesieniu do zainteresowanego R. S. wynosi po zaokrągleniu 4088 zł (tj. 4087,55 zł), w odniesieniu do zainteresowanego P. S. wynosi po zaokrągleniu 4088 zł (tj. 4087,55 zł) oraz w odniesieniu do zainteresowanego J. S. wynosi po zaokrągleniu 3767 zł (tj. 3766,37 zł) – przy uwzględnieniu 12 m-cy, a zatem należało zastosować w niniejszej sprawie § 2 pkt 1,3 i 4 cyt. Rozporządzenia.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok w punkcie II i zasądzić od (...) S.A. (...) Zakład w Z. (wcześniej: (...) sp. z o.o. (...) Zakład w Z.) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 10.890 zł (tj. 100 %: 90 zł + 900 zł + 900 zł + 900 zł + 1800 zł + 900 zł + 900 zł + 900 zł + 900 zł + 900 zł + 900 zł + 900 zł) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do zapłaty do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 1 wyroku).

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., w zw. z § 9 ust. 1,3,4 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, zasądając od (...) S.A. (...) Zakład w Z. (dawniej: (...) sp. z o.o. (...) Zakład w Z.) - jako strony przegrywającej - na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 8340 zł tj. 75 % (240 zł + 675 zł + 675 zł + 675 zł + 1350 zł + 675 zł + 675 zł + 675 zł + 675 zł + 675 zł + 675 zł + 675 zł) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach do dnia zapłaty – tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej (pkt 3 wyroku).

sędzia Marta Sawińska